

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Bemærkning om formål og bestemmelser:

I dokumentet er fredningens formål og bestemmelser fremhævet som hjælp til læseren. Fremhævningerne er vejledende. Fredningens formål og bestemmelser kan også optræde uden for de markerede områder. Et fuldstændigt billede af formål og bestemmelser forudsætter, at hele afgørelsen fra fredningsnævn og Overfredningsnævnet/klagenævn læses.

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævelse af fredningens formål](#)

[Tryk her for at komme direkte til den vejledende fremhævelse af bestemmelserne](#)

Domme:

Taksationskommissionen:

Miljø- og Fødevareklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med nyeste til sidst

Fredning af Præsteskovene nord for Idyllendal Nordfyns Kommune

Fredningsnævnets afgørelse af 1. juni 2011

Frs. 20/2009

Fredningsnævnet for Fyn - Albanigade 28 - 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12 - E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

**Fredningsnævnet
for Fyn**

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

**Fredning
af Præsteskovene nord for Idyllendal,
Nordfyns kommune**

Fredningsnævnets afgørelse af 1. juni 2011

Indledning

Ved brev dateret den 2. juni 2009, modtaget af Fredningsnævnet den 8. juni 2009, har Danmarks Naturfredningsforening anmodet Fredningsnævnet for Fyn om at rejse fredningssag for en stævningsskov ved Bogense, Præsteskovene nord for Idyllendal.

Fredningsforslaget var ledsaget af et budgetoverslag i medfør af naturbeskyttelseslovens § 36, stk. 5.

Danmarks Naturfredningsforenings baggrund for forslaget:

Formålet med fredningen af Præsteskovene nord for Idyllendal er først og fremmest at sikre en stævningsskov, som er et levn fra det gamle danske bondeskovbrug. Området er et både kulturhistorisk interessant element i landskabet og en vigtig skovtype, som uden den rette pleje vil forsvinde. Foreningen ønsker også med fredningen at sikre en permanent adgang for offentligheden i området.

Stævningsskov er en gammel driftsform, som giver en løbende træforsyning. Den specielle drift med jævnlig nedskæring af træerne, som derefter skyder fra stubbene, resulterer i en lav- eller mellemskov, hvor træernes rødder kan blive meget gamle.

Et skovøkosystem, der forvaltes efter gamle driftsprincipper, vil gradvist over en længere periode udvikle strukturer, som er væsentligt forskellige fra den traditionelt dyrkede skov, herunder vil der være forskelle i træarts- og aldersfordeling, fugtighedsforhold og mikroklima i øvrigt. Hermed vil der også udvikle sig forskelle i sammensætning af flora og fauna. En betydelig del af de rødliste-arter, som forekommer i skov, er knyttet til skove, der drives efter gamle driftsformer. Et af Skov- og Naturstyrelsens mål for at øge biodiversiteten i skovene er derfor at øge andelen af skov, som drives efter de gamle driftsprincipper stævning og græsning.

Der er generelt sket en voldsom tilbagegang af stævningsskovenes udbredelse. På Fyn fandtes der ved år 1800 ca. 10.000 ha stævningsskov, i år 1939 ca. 1.800 ha, og i 1990 var tallet reduceret til ca. 335 ha stævningsskov.

Truslen mod Præsteskovene er, at stævningsdriften er ophørt, og at skoven derfor er ved at udvikle sig til højskov. På grund af manglende stævning er skovbunden blevet mørk, hvilket har ført til et skift i skovbundsfloraen; lyskrævende planter, som eksempelvis orkideen tyndakset gøgeurt, er ved at blive skygget bort til fordel for de mere skygetolerante planter. Genoptages stævningsdriften i Præsteskovene, vil der igen ske et skift i skovbundens plantesammensætning til fordel for lyskrævende, truede arter.

Skovloven giver mulighed for at drive et fredskovsareal med stævningsdrift. Men Skovloven sikrer ikke, at stævningsskove bevares - stævningsskove er altså en skovtype, som *ikke* er beskyttet, til trods for de mange tilknyttede rødliste-arter. Det er således op til skovejeren at afgøre, hvorvidt en stævningsskov skal fastholdes som stævningsskov, eller om skoven i stedet skal udvikles til højskov. Endelig kan der også ske et skift i træartsvalg, således at skoven konverteres til nålehøjskov. Herved forsvinder de skovlevende arter som er knyttet til stævningsdriften.

Idet det er driftsformen stævning, som har frembragt denne skovtype, er det kun ved at opretholde stævningsdriften i Præsteskovene, at denne skovtype med tilhørende høje naturværdier kan bevares.

Fredningsområdet er på 5,51 ha, hvoraf 5,32 ha ejes af Guldbjerg Kirke (matr. 1), mens de resterende 0,19 ha ejes af to lodsejere (dele af matr. 12e og 7g). Sidstnævnte arealer skal anvendes som adgangsvej.

2. Fredningsområdets afgrænsning

Fredningsområdets afgrænsning fremgår af kortbilag 1.

3. Beskrivelse af fredningsområdet

Landskabet

Fredningsområdet er dækket af ferskvandssand fra tiden efter sidste istid. Det er en lille Ø-V gående dal, der går ud i den lidt større dal, hvor Ålebak løber. Begge dale er dannet af smeltevand i slutningen af sidste istid. Naboområderne er en flade af moræneler, der er afhøvlet af gletsjeren, Det Ungbaltiske Fremstød, i slutningen af sidste istid. Der har ikke været hav ind i området.

Nord og vest afgrænses fredningsområdet af vandløbet Stamperenden. Området i syd og øst afgrænses af et tilløb, som i dag er rørlagt visse steder - tilløbet er ofte udtørret om sommeren. Begge vandløb har udløb til Ålebækken. De omkringliggende arealer er alle landbrugs-ejendomme.

Sortemosen, som er beliggende ca. 250 m øst for Præsteskoven, er et af Nordfyns største rørskovsområder, og området er af Fyns Amt blevet udpeget som "Særligt biologisk interesseområde". Dele af området er vurderet som værende "naturområder af international eller national betydning".

Engløkkerne, som er beliggende ca. 1 km syd for Præsteskoven, er en mosaik af skov- og engarealer. Skovene blev tidligere drevet som stævningskove, og i dag er skovdriften næsten ophørt. Engløkkerne er af Fyns Amt blevet udpeget som "særligt biologisk interesseområde", og dele af arealet er registreret som "naturområder af international eller national betydning".

Kulturhistorien

Præsteskoven har tidligere tilhørt godset Gyldensteen, som er beliggende øst for Ålebækken. Gyldensteen har på et tidspunkt overdraget Præsteskoven til præsteembedet i Guldbjerg, mod at præsteembedet betalte udgifterne forbundet med altergangens brød og vin. Guldbjerg Kirke ejer stadig Præsteskoven.

I skovens nordøstlige hjørne ligger en grav, som af Odense Bys Museer er vurderet som værende en storstensgrav fra yngre stenalder (megalitgrav). Højen er udgravet i 1930'erne, og fundene findes på Odense Bys Museer. Højen er beskyttet af Musemslovens bestemmelser og må således ikke fjernes eller beskadiges. Højen er ikke fredet.

Adgangsforhold & friluftsliv

For kirkeskov gælder de samme regler for offentlighedens adgang som i de statsejede skove.

En fredning af Præsteskoven vil sikre både den nuværende adgangsvej og skovstien (jf. kortbilag 1) og dermed sikre offentlighedens adgang til fredningsområdet. Adgangen til Præsteskoven og engene sker via den asfalterede vej, Idyllendal. Denne leder videre ud i en markvej, som fører rundt om den østlige del af fredningsområdet. Tæt ved storstensgraven forbindes markvejen med skovstien, som fører tværs igennem skoven, videre til det sydlige engareal.

På engarealerne kan der etableres trampestier, som forbindes med skovstien og markvejen.

Naturværdier i fredningsområdet

Præsteskoven

Skoven domineres af stævnningstræarterne ask og rødel, foruden stilkeg og hassel. Træerne har ofte en uregelmæssig stammebasis eller er mangestammede. Overstanderne er overvejende ask og bøg, men enkelte individer af stilkeg og fuglekirsebær ses også. Desuden vokser gråpoppel, almindelig hestekastanie, ahorn og rødgran spredt i skoven, sidstnævnte i ganske ringe antal.

I skovens underetage vokser almindelig hyld, almindelig hæg, dunbirk, og stikkelsbær. Spredt i skoven vokser vild kaprifolium og enkelte hvidtjørn. De blomstrende og frugt-bærende træer og buske har stor betydning for skovens fauna.

Der er desuden mange gamle henfaldende stød i Præsteskoven. Muligvis er de skygget ihjel af de mange store bøgetræer. Ikke desto mindre er de døde stød med til at skabe levesteder for de arter, som er tilknyttet dødt ved.

I skovbrynet vokser almindelig hyld, vrietorn og benved, foruden de af skovens træer, som har spredt sig til skovbrynet. Langs den del af Stamperenden, som løber langs Præsteskoven, står flere arter af pil sammen med ask, rødel samt lidt hassel.

Udviklingen mod højskov har bevirket, at antallet af lyskrævende planter er reduceret samtidig med, at individantallet er faldet. Eksempelvis er tyndakset gøgeurt næsten skygget bort, hvilket også er tilfaldet for andre lyskrævende planter såsom aks-rapunsel, som er relativt sjældne på Nordfyn. Spredt i skoven vokser bl.a. sanikel samt orkideen skov-hullæbe.

Om foråret er skovbunden i den nordlige ende af skoven dækket af et tæppe af ramsløg, mens resten af skovbunden er dækket af især gul og hvid anemone, storkonval, guldnælde, liden lærkespore og hist og her dansk ingefær. Senere på sommeren findes nældebladet klokke og den relativt sjældne bredbladet klokke.

Engarealerne

I fredningsområdet findes to skovnære engløkker, hver især med et areal på ca. 0,8 ha. På engene vokser bl.a. skov-angelik, almindelig brunelle, musevikke, eng-forglemmigej, kærtidse samt engkabbeleje (jf. bilag 5). Tilstedeværelsen af de to sidstnævnte arter indikerer, at området har en høj grad af oprindelig. Den vestlige eng har desuden stor udbredelse af kæmpebjørneklo.

Stamperenden

Den ca. 1,4 km lange bæk, Stamperenden, har sit udspring i en række sumpkilder i valdmo-seområdet beliggende i Engløkkerne, sydvest for fredningsområdet. Vandføringen i Stamperenden er ret konstant året rundt, og vandføringen på 15-20 l/s gør Stamperenden til den mest vandførende kildebæk på Fyn. Stamperenden udgør et tilløb til Ålebækken, som løber mellem Præsteskoven og Sortemosen. Ålebækken har sit udløb i havet ved Stegø ca. 1 km øst for Bogense.

Stamperenden er et A-vandløb med skærpet målsætning. Vandløbet er målsat som "*særligt naturvidenskabeligt interesseområde*", idet særlige naturelementer i vandløbet ønskes beskyttet. Årsagerne til denne klassificering skyldes nedenstående vandløbsprioriteringer:

- Naturvidenskabelig forskning.
- Helt eller næsten upåvirket af menneskelige aktiviteter.

- Bevaring af særlige plante- og dyrearter eller -samfund.
- Bevaring af særlige geologiske, hydrologiske, kulturhistoriske eller landskabelige værdier.

Hvad angår Stamperenden er alle ovenstående forhold gældende. Vandløbets særlige smådyrarter samt den så vidt vides eneste oprindelige havørredbestand på Fyn betyder, at særligt kategorien "Bevaring af særlige plante- og dyrearter eller -samfund" vægter højt.

I den øvre del af vandløbet (uden for fredningsområdet) er der tidligere registreret arter, som alene er tilknyttet rent vand og gode fysiske forhold (jf. bilag 5). Undersøgelserne viste, at antallet af smådyr i vandløbet lever op til, hvad der kan forventes af en kildebæk, som generelt er mere artsfattig end større vandløb. Specielt bemærkelsesværdigt er forekomsten af vårfluen *Adicella reducta*, der har Stamperenden som det eneste kendte findested på Fyn. Det andet danske fund overhovedet af glansmyggen *Ptychoptera longicauda* er også gjort i Stamperenden. Arten er udelukkende tilknyttet rene kildebække.

Den formentlig eneste oprindelige fynske bestand af havørred gyder i den øvre, private del af vandløbet uden for fredningsområdet. Om foråret klækkes æggene, og de små ørreder kommer ud fra strygene i bakkens øvre løb, hvor de lever 1-2 år. Sent på efteråret svømmer de som gydemodne fisk mod bakkens nedre løb, igennem fredningsområdet og videre ud i hovedvandløbet Ålebæk. Herfra svømmer ørrederne videre ud i Kattegat.

Den del af Stamperenden (ca. 400 m), som løber inden for fredningsområdet, er omfattet af et vandløbsregulativ. Regulativet fastsætter, at vandløbet skal vedligeholdes som et naturvandløb.

Vandløbet er nedsænket under terræn for at muliggøre dræning af de nord for beliggende dyrkede arealer.

I fredningsområdet, hvor pil, ask, rødell og hassel vokser langs bredden, har vandløbet en relativt god fysisk kvalitet, idet træernes skygge reducerer grødevæksten. I vandløbet forekommer en del dødt ved, som er levested for flere af vandløbets smådyrarter.

Fredningsområdets fauna

Udover skovfugle såsom sangere, mejser og fluesnappere tyder flere meget store, højt-siddende reder på, at Præstekoven ind mellem er ynglested for rovfugle. Ravn, musvåge og duehøg er også observeret i skoven. I 2007 var det dog en grågås, der udnyttede en af de store reder som sikkert ynglested. Rørskovfugle, såsom vandhøns og rørsanger, er tilknyttet Stamperenden.

Der er desuden registreret to almindelige arter af flagermus; dværgflagermus og sydflagermus. Hule træer anvendes ofte af dværgflagermusen, både som ynglested og overvintringskvarter. Endvidere er skrubbudse, butsnudet frø, snog og skovfirben registreret i fredningsområdet.

Entomologisk Selskab for Fyn har i 2007 registreret sommerfuglenes udbredelse i Præstekoven (jf. bilag 5). De registrerede sommerfuglearter er alle, med vekslende hyppighed og antal udbredte inden for Fynsområdet. To arter er særligt interessante; en vikler, som er yderst lokal inden for Fynsområdet, samt en måler, der ligeledes optræder ret lokalt og fåtalligt på Fyn. Begge arters larver lever af blade fra vrietorn.

4. Fredningsområdets fremtidige drift og pleje

I dag bliver fredningsområdet ikke plejet, hvilket er grunden til at området er under kraftig tilgroning. På den baggrund ønsker foreningen, at nedenstående principper for pleje bliver

gennemført.

Præsteskoven

- Præsteskoven skal fremover drives som stævningsskov (mellemskov), dog med den afvigelse fra tidligere tiders traditionelle stævningsdrift, at en vis andel gamle træer og dødt ved også er et mål med driften. Arterne i skoven skal være hjemmehørende træer og buske.
- For at skabe *varierede* lysforhold i Præsteskoven, skal skoven inddeles i et antal passende parceller; parcellernes størrelse anbefales af Skov og Landskab at være mellem 0,25 ha og 1 ha. For at sikre, at stævningen skaber tilstrækkelig lys til skovbunden, skal parcellerne stævnes med jævne mellemrum (kort omdriftstid), men forskudt i forhold til hinanden. Rotationen sikrer, at der i skoven findes parceller i forskellige vækststadier, hvilket vil gavne den flora og fauna, som er tilknyttet stævningsskove.
- Alle træer og buske i den enkelte parcel bør stævnes, på nær de overstandere som skal henstå som "evighedstræer" til naturligt forfald. For at sikre, at skovbunden ikke bliver for mørk, må antallet af overstandere ikke blive for stort. Som overstandere foretrakkes eg og ask, idet de er lystræarter, som lader meget lys komme ned til skovbunden.
- Evighedstræer skal henstå til naturligt forfald, da mange forskellige biller og svampe har levested i gamle træer. Også de gamle, udgåede træstubbe skal bevares for at tilgodese de mange vedlevende insekter. For at tilgodese fuglelivet og de flagermus, der lever i hule træer, bør træer med spættehuller eller synlige reder bevares.
- Skovbrynet beskytter skovens træer mod vindslid og udtørring. Brynets struktur med mange forskellige buske- og træarter samt de fordelagtige lysforhold, bevirker, at der også her er tilknyttet mange arter af bl.a. insekter og fugle. Af den grund skal skovbrynet i en bredde på ca. 10 m bevares, og der må ikke ske stævning.
- Gråpoppel og invasive arter skal fjernes successivt fra både skov og skovbryn, så skovbunden ikke får kraftig vindpåvirkning.
- Skovbunden bør, af hensyn til flora og fauna, ikke blive komprimeret. Anvendelse af maskiner bør ske på sådan vis, at skovbunden ikke tager skade.
- Af kulturhistoriske årsager bør storstensgraven friholdes for trævækst, som bør fjernes manuelt. For at forhindre at rodnettet vokser yderligere og underminerer graven, bør vegetation skæres så langt ned som muligt. Af samme grund bør rodnet og stubbe forblive på graven. Ved denne pleje skabes en bedre oplevelse for skovgæsten, idet det bliver lettere at se graven.

Engarealerne

De to engløkker, som indgår i fredningen, er groet til og har behov for pleje. Både urter og græsser står højt, og visse steder er der udviklet kratvegetation. Foreningen foreslår følgende plejep principper:

- Træer og buske bør fjernes ved rydning, dog bør en enkelt række træer langs Stamperenden (det vestlige areal) om muligt fastholdes; træernes skygge reducerer grødevæksten, hvilket nedsætter behovet for vandløbsvedligeholdelse. For at undgå, at det ryddede kvas skygger for de underliggende planter, samt at der sker en uønsket frigivelse af næringsstoffer til jordbunden, skal kvaset hurtigst muligt fjernes fra arealet. Af hensyn til faunaen bør rydningen foregå i vinterhalvåret.
- Herefter fastholdes engene lysåbne. Det kan enten ske ved at foretage minimum et årligt

høslet eller ved at lade engene afgræsse, evt. en kombination. Et høslet bør tilpasses de mest truede engplanters blomstringstid, således at der først sker høslet, når disse planter har blomstret og spredt deres frø. Det afslåede høg bør henligge på arealet i minimum en uge, for at planternes frø har mulighed for at sprede sig. For at udpine arealerne, skal det afslåede plantemateriale fjernes.

- Græsning kan eventuelt foretages med kreaturer, idet de ikke har samme fødepræference for blomsterstande, som eksempelvis både får og geder har. Græsningstrykket skal tilpasses arealet, således at tilskuds fodring undgås og nedslidning af vegetationen minimeres, men dog så højt, at der sker en effektiv afgræsning.
- Kæmpebjørneklo er et problem, især på den vestlige eng. I dag bekæmpes planten med sprøjtegifte, endda helt ned til vandløbets bred. Brugen af sprøjtegifte er ikke hensigtsmæssig, hverken for engenes eller vandløbets flora og fauna, men også fordi et klassificeret A-vandløb tilstræbes helt friholdt for påvirkninger. For at sikre, at der sker bekæmpelse af kæmpebjørneklo og evt. andre invasive arter, bør Plejemyndigheden i plejeplanen redegøre for en grøn bekæmpelse af disse.
- Fredningen vil ikke være til hinder for, at den naturlige hydrologi genskabes i fredningsområdet samt at Stamperenden genslynges ind på det vestlige engareal. Et snoet vandløb i naturlig hydrologisk kontakt med den omgivende eng giver bedre mulighed for en varieret flora og fauna samt en betydelig selvrensning af vandløbet.

Stamperenden

Stamperenden er et klassificeret A-vandløb med skærpet målsætning, pga. områdets værdi som særligt videnskabeligt interesseområde. Sådanne vandløb skal normalt tilstræbes helt friholdt for påvirkninger, som kan ændre vandløbskvaliteten, jf. vejledning i recipientkvalitetsplanlægning.

Både opstrøms og nedstrøms for fredningsområdet er den nuværende vedligeholdelsespraksis ret hårdhændet. Vandløbet er stedvist blevet uddybet helt ned i leret, siderne er rettet af - og nogle steder er der desuden fjernet grus og sten. Også den gennem tiden gradvist forøgede nedsænkning under terræn og de meget stejle brinker medfører en betydelig brinkerosion og dermed en stor materialetransport. I værste tilfælde kan sandvandring og aflejring af fin-kornet materiale føre til, at ørredynglen dør.

Af den grund foreslår foreningen følgende plejepprincipper:

- Vandløbets vedligeholdelse må aldrig overskride det gældende regulativs bestemmelser. Dog er fredningen ikke til hinder for, at der sker en mere miljøvenlig eller mere begrænset vedligeholdelse af vandløbet end foreskrevet i regulativet.
- Såfremt vandløbsmyndigheden vurderer vedligeholdelse nødvendig, skal den ske meget skånsomt og altid manuelt. Grøden skæres da med le eller håndbåret motorredskab i en snoet strømrørende en gang årligt i perioden 1.8.-31.10. Grøden skal fjernes nænsomt. Der skal altid efterlades levende vegetation i vandløbet i form af grødedøer samt vegetation langs brinkerne.
- Bundoprensning foretages normalt ikke, men såfremt vandløbsmyndigheden vurderer, at der er behov herfor, kan lokale sand- og mudderaflejringer fjernes. Sten og grus skal altid efterlades i uforstyrret leje, og de overhængende brinker må ikke beskadiges. Af hensyn til ørredernes gyde- og opvækstperiode må der kun ske fjernelse af aflejringer i perioden 1.5.-30.9.

- Der må ikke ske en uddybning af vandløbets oprindelige leje, ligesom der ikke må ske afgravning i vandløbets sider, således at vandløbets bundbredde bliver forøget. Vandløbets brinker må ikke beskadiges.
- Dødt ved i og ved vandløbet skal, i videst muligt omfang, blive liggende for at skabe fysisk variation og levesteder.

5. Planlægningsmæssige forhold

Regionplan for Fyns Amt

Af Regionplan 2005 fremgår det, at fredningsområder er beliggende i et større område, som af Fyns Amt er udpeget som:

- *Et særligt biologisk interesseområde.* Områder som bl.a. udgør en del af et sammenhængende naturområde, områder med store potentielle muligheder for gennem aktiv indsats at udvikle sig til betydende og/eller sammenhængende naturområder, områder som udgør økologiske forbindelser i landskabet og som tjener som gode spredningsveje mellem de vigtigste naturområder for det vilde dyre- og planteliv i et ellers intensivt udnyttet landskab.
- *Et større uforstyrret landskab.* Her er der tale om områder større end 50 ha som i vidt omfang er friholdt og upåvirket af større tekniske anlæg, større infrastrukturanlæg, større bysamfund mv.
- *Et større sammenhængende landskabsområde.* Her er der tale om store områder med betydelige landskabsværdier, herunder også de mest velbevarede hovedgårdslandskaber.

Kommuneplan 2001-2013 for Nordfyns Kommune

Bogense Kommune skriver i deres kommuneplan, at de sammenhængende naturområder skal beskyttes imod indgreb, der i væsentligt omfang forringer deres værdi.

Zoner og byggelinjer

Fredningsområdet er beliggende i land- og kystnærhedszonen, og området er beskyttet af skovbyggelinjen.

Internationale beskyttelsesområder

Selve fredningsområdet er ikke omfattet af en international beskyttelse. Ca. 1 km nord for Præsteskovene er den sydlige grænse for EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 76 samt RAMSAR område nr. 16. Ca. 2 km nord for Præsteskovene er den sydlige grænse for EF Habitatområde nr. 92.

Fredningen af Præsteskovene og Engløkkerne forventes at have begrænset positiv effekt på Natura 2000-områderne. Forbuddet mod brug af sprøjtegifte inden for fredningsområdet vil føre til, at den totale mængde sprøjtegifte, som via Stamperenden og Ålebækken ledes ud i havet, bliver reduceret en anelse.

6. Retsvirkning

For at sikre, at den gamle stævningsskovstruktur fastholdes, skal retsvirkningerne af fredningsforslaget indtræde straks ved den offentlige bekendtgørelse af forslaget.

7. Forslag til fredningsbestemmelser

Det foreslås, at fredningen tinglyses med følgende bestemmelser:

§ 1 Fredningens formål

- At sikre bevarelsen af en naturmosaik bestående af stævningsskov, eng og vandløb.
- At bevare og forbedre områdets biologiske diversitet ved at forbedre levevilkårene for skovens, vandløbets og engenes flora og fauna.
- At skabe grundlag for naturpleje, og gennem en målrettet plejeindsats udvikle områdets biologiske værdier.
- At muliggøre et naturligt samspil mellem vandløbet og engene.
- At sikre og forbedre offentlighedens adgang til arealet.

§ 2 Fredningsområdet

Fredningsområdet er vist på kortbilag 1.

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, hegning mv.

Der må ikke opføres bygninger af nogen art. Dog kan der etableres et læ-/foderhus til græssende tamdyr, hvor det syner mindst muligt. Placering, udseende og materialevalg skal godkendes af Fredningsnævnet.

Der må ikke etableres anlæg, eksempelvis vindmøller, transformerstationer eller el- og telefonmaster og lignende.

Der må ikke foretages terrænændringer, herunder afgravning, planering eller påfyldning, med mindre ændringerne er en del af et naturgenopretningsprojekt godkendt af Fredningsnævnet.

Der må ikke foretages råstofindvinding, deponering eller afbrænding.

Lysanlæg er ikke tilladt.

Der må ikke ske vandindvinding, og nydræning må ikke finde sted.

Af hensyn til græssende dyr kan engene indhegnes. Der skal anvendes sædvanlige landbrugshegn evt. i kombination med risgærder.

§ 4 Drift, pleje og tilplantning

Inden for fredningsområdet må der ikke ske jordbearbejdning, gødskning eller kalkning, og sprøjtegifte må ikke anvendes.

Maskiner må ikke forårsage vedvarende skader på jordbunden.

Invasive arter skal bekæmpes.

Præsteskoven

Præsteskoven skal drives som stævningsskov (mellemskov) i kort omdrift. Undtaget herfra er et 10 meter bredt skovbryn som markeret på fredningskortet.

Skoven skal have en heterogen sammensætning og domineres af hjemmehørende træ- og buskarter. Ved fjernelse af ikke-hjemmehørende arter, som eksempelvis gråpoppe, skal det tilstræbes, at der ikke opstår pludselige forringelser af skovklimaet (blæst).

Skoven inddeles i plejeplanen i et passende antal mindre parceller, som stævnes på skift. Efter en indledende første stævningssrunde har parcellerne således forskellig alder på stødsquddene fra de stævnede træer og buske.

Alle parcellernes træer og buske stævnes. Undtaget herfor er antal udvalgte overstandere.

Enkelte af disse overstandere udpeges til såkaldte "evighedstræer", dvs. træer som skal stå til naturlig død og henfald. Som overstandere vælges lystræarter, fortrinsvis eg og ask.

Redetræer og træer med huller skal bevares (eksisterende redetræer er markeret på kortbilag 1).

Træstubbe og andet naturligt dødt ved må ikke fjernes fra skoven. Her medregnes ikke træ fra nystævnede træer og buske, som kan fjernes.

Der må ikke plantes eller sås i skoven.

Engarealerne

Træer og buske skal fjernes ved rydning. Undtaget herfra er dog Stamperendens træer og buske i en enkelt række. Tilplantning af arealerne må ikke finde sted.

Arealerne skal plejes enten ved mindst et årligt høslat eller ved græsning.

Ved græsning skal Plejemyndigheden godkende græsningstrykket, som skal være så lavt, at tilskudsfordring undgås samt at nedslidning af vegetationen minimeres, men dog så højt, at der sker en effektiv afgræsning.

Stamperenden

Vandløbets vedligeholdelse må aldrig overskride det gældende regulativs bestemmelser. Dog er fredningen ikke til hinder for, at vedligeholdelse af vandløbet er mere begrænset og mere miljøvenlig end foreskrevet i regulativet.

Vandløbets vedligeholdelse skal begrænses. Såfremt vedligeholdelse er nødvendig, skal den ske skånsomt og altid manuelt (eksempelvis med le eller håndbåret motorredskab).

Grøden kan skæres en gang årligt i perioden 1.8. - 31.10. Afskåret grøde skal varsomt fjernes fra vandløbet og dets brinker. Efter grødeskaringen skal der fortsat være grødeøer og vegetation langs brinkerne.

Der må ikke ske en uddybning af vandløbets oprindelige leje, ligesom der ikke må foretages bundoprensning, og overhængende brinker må ikke beskadiges. Ved behov kan lokale sand- og mudderaflejringer fjernes i perioden 1. maj - 30. september. Aflejringerne må ikke efterlades på vandløbets brinker. Sten og grus skal altid efterlades i uforstyrret leje.

Dødt ved i og ved vandløbet må ikke fjernes.

Ved fredningens gennemførelse skal gydebanker genetableres.

Efter Fredningsnævnets godkendelse kan vandløbet slynges ind over det vestlige engareal.

§ 5 Naturpleje

Nordfyns Kommune er Plejemyndighed og skal udarbejde en plejeplan for hele fredningsområdet.

Plejemyndigheden sikrer på baggrund af en plejeplan, at der gennemføres pleje af de fredede arealer.

Plejeplanen skal beskrive fredningsområdets naturinteresser, målsætning for stævningssskov, enge og vandløb samt den fremtidige pleje af området. Hvad angår Præsteskoven, skal plejeplanen udarbejdes i samarbejde med en stævningsseksperter.

Første plejeplan skal foreligge senest to år efter fredningens ikrafttræden, og plejeplanen skal omhandle hele fredningsområdet. Plejeplanen opdateres mindst hvert tiende år, dog skal der i første periode laves et dokumenteret midtvejscheck allerede efter højst fem år.

Plejeplanerne skal forhandles med og tilsendes lodsejere og Danmarks Naturfredningsforening. Såfremt der er uenighed mellem disse parter, træffer Fredningsnævnet afgørelse i sagen.

§ 6 Offentlighedens adgang.

Offentligheden skal sikres adgang til hele fredningsområdet.

Ridning er forbudt indenfor fredningsområdet.

Veje og stier, der fremgår af fredningskortet, må ikke nedlægges, og offentligheden må ikke hindres adgang hertil.

Arealer, som af hensyn til græssende tamdyr er hegnede, skal være offentligt tilgængelige. Af den grund skal der etableres låger, led, stenter eller lignende, hvor skovstien grænser op til engene, samt hvor den sydlige eng støder op til markvejen (markeret på kortbilag 1). Der kan etableres et trampespor fra markvejen og hen over den sydlige eng. Sporet skal forbinde skovstien og markvejen (se kortbilag 1). Eventuelle trampespor må ikke befæstes.

Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af flora og fauna fastsætte regler om begrænsning af offentlighedens færdsel i området.

Plejeplanen skal fastsætte, hvor i fredningsområdet der evt. kan opsættes skilte, som informerer om fredningen.

§ 7 Jagt

Jagt er ikke tilladt på arealet.

Inden for fredningsområdet må der ikke udsættes vildt, og vildtet må ikke tilskudsfores.

§ 8 Særbestemmelser

Den del af matr. 7g, som indgår i fredningsområdet, må ikke beplantes med udsigtshæmmende afgrøder.

§ 9 Retsvirkning

Midlertidig retsvirkning af forslaget træder i kraft, så snart Fredningsnævnet har offentliggjort forslaget i Statstidende.

§ 10 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Lodsejere.

Danmarks Naturfredningsforening oplyste, at fredningsforslaget omfattede 3 lodsejere:

1. Matr.nr. 1 Smidstrup by, Guldbjerg - ejet af Guldbjerg Kirke - med et areal på 5,32.
2. Del af matr. nr. 12e Smidstrup by, Guldbjerg - ejet af Hans Kristian Nielsen - med et areal på ca 0,03 heraf vej 0,01

3. Del af 7g Smidstrup by, Guldbjerg - ejet af Mette Johansen - ca. areal 0,16 heraf vej 0,09.

I det medfølgende budgetoverslag var der afsat grundbeløb og godtgørelse for stier med en udgift på i alt 15.400 kr. til lodsejer 2 og 3. De 2 lodsejere var alene medinddraget for at sikre offentlighedens adgang af en grusvej. Nordfyns Kommune havde imidlertid oplyst, at vejene, uanset fredningen, ikke kunne sløjfes. I forbindelse med det offentlige møde oplyste Danmarks Naturfredningsforening, at man agtede at begrænse forslaget, så lodsejer 2 og 3 udgik af fredningen. Dette er senere bekræftet skriftligt fra Danmarks Naturfredningsforening.

Med fredningsforslaget var medsendt en kortfattet beskrivelse af stævningsskovens historie om stævningsskovens struktur og drift, biodeversitet i en stævningsskov, biologiske registreringer i fredningsområdet, makroinvertebratfauna i Stamperenden samt endelig en opgørelse om sommerfugle i fredningsområdet.

Sagens behandling i Fredningsnævnet

Fredningsnævnet for Fyn modtog fredningsforslaget den 8. juni 2009. Modtagelsen blev bekendtgjort med annonce af 19. juni 2009 i Statstidende, 22. juni 2009 i Fyens Stiftstidende og 23. juni 2009 i Ugeavisen Nordfyn/Otterup Avis.

Fredningsnævnet indkaldte til besigtigelse og offentligt møde med annoncer i Fyens Stiftstidende den 16. oktober 2009, Statstidende den 17. oktober 2009 og Ugeavisen Nordfyn/Otterup Avis den 20. oktober 2009.

Besigtigelsen og mødet blev afholdt den 18. november 2009 kl. 10.00.

Under sagens behandling er der indhentet udtalelser fra en række lodsejere, foreninger og institutioner.

Høringer:

Ved skrivelse af 17. juni 2009 har **Finn Eriksen, DOF Fyn's Fredningsudvalg** udtalt, at
"...
de fuldt og helt kan gå ind for fredningsforslaget, som det foreligger.

Driften af Præsteskoven som stævningsskov, kombineret med enkelte høje overstandere, tilgodeser både småfuglene og rovfuglene.

Fredningsforslagets bestemmelser om driften af engene tilgodeser også engfuglenes behov og vil være til gavn for disse arter, hvoraf flere er i tilbagegang på landsplan.

Ud over at tilgodese ovennævnte fuglearter vil forslaget, hvis det gennemføres som foreslået, generelt gavne naturen i området ved at gøre denne mere varieret og dermed også gavne de på stedet forekommende dyr og planter - og dermed også fuglelivet.
..... "

Guldbjerg menighedsråd har den 25. juli 2009 udtalt:

"...
"Præsteskoven" har i flere hundrede år tilhørt Guldbjerg Kirke og har tidligere været tilbudt præsten til træfældning og jagt.

De sidste mange år har menighedsrådet valgt at udlægge arealet til "urørt" skov, hvor der ikke foretages hugst af stående træer eller sker fjernelse af vindfældede træer og grene, så "Præsteskoven" nu ligger hen som et uberørt naturområde til stor gavn for dyrelivet og i harmoni med det omkringliggende areal - eng/skov/vandløb - og der har til stadighed være fri adgang til arealet for offentligheden (jfr. "Naturbeskyttelsesloven" § 23). Vi kan frygte at offentlighedens adgang til hele området ved en fredning vil blive begrænset, hvilket er sket ved andre fredninger. Det i "Præsteskolven" forekommende plante- og insektliv består af almindeligt forekommende arter, hvis overlevelse ikke er betinget af en evt. fredning, man kan derimod frygte, at en fredning/stævning med deraf følgende mere lys til skovbunden vil kunne fremme udbredelsen af "Bjørneklo", som forekommer i talrige mængder på arealerne N og V for skoven. "Bjørnekloen" bekæmpes i dag ved årlig slåning.

Guldbjerg Kirke ønsker ikke en fredning af "Præsteskoven".

..."

Lodsejer Hans Kristian Nielsen har i en skrivelse af 8. august 2009 udtalt:

"...

Jeg er lodsejer til nævnte område og vil blive berørt af en evt. fredning.

Jeg har haft agerjorden i omdrift og undrer mig over den pludselige værdi af arealet. Der har vokset juletræer på arealet, som var så ringe, at de ikke kunne anvendes til salg. Træerne er fjernet og rødderne fræsset ned i jorden til forøvelse. Indtil for 5 år siden blev arealet holdt kemisk rent. Hvordan kan et sådant areal pludselig få status som beskyttet område ??

Skoven er passet ved at fjerne alle vindfældede træer, så den kan se pæn og ryddelig ud. Jagt har der ikke været i skoven de sidste 15 år. Under normale forhold slås græsset to gange årligt. Skovbrynet, som vender mod øst ind imod mit areal, er vokset ud i mit område. D.V.S. at det evt. fredede areal bliver større end det areal, som er opgivet i rapporten. Desuden ser jeg det som en forringelse af min jord, at der ligger en fredning på arealet.

Så derfor denne indsigelse mod fredning af arealet.

..."

Nordfyns Kommune har i skrivelse af 3. november 2009 udtalt:

"...

Nordfyns Kommunes Teknik- og Miljøudvalg har på udvalgmøde den 6. oktober 2009 behandlet, hvorvidt kommunen ønsker at være medstiller af fredningsforslaget for Præsteskoven. Udvalget ønsker ikke at være medstiller, idet udvalget ønsker at bevare skoven i den nuværende form.

Såfremt fredningsnævnet beslutter at frede skoven, har Nordfyns Kommune nogle forslag til praktiske ændringer af fredningsforslaget.

- Bjørneklobekæmpelse

Komunen sprøjter mod bjørneklo langs de kommunale vandløb, og erfaringsmæssigt foregår sprøjtningen godt og miljømæssigt forsvarligt. Det forekommer ikke proportionelt at foretage manuel bekæmpelse, når den almindelige bekæmpelse opfylder behovet. Driftsudgifterne kan nedsættes væsentligt ved at benytte den almindelige bekæmpelse.

- Stamperenden

Overordnet set er der ikke meget i fredningsforslaget, der ikke allerede er en del af vandløbsregulativet for strækning. Reguleringen af Stamperenden ønskes udeladt af en evt. fredning. Regulativet er lavet efter vandløbsloven og sørger for afvandingen på en miljømæssigt forsvarlig måde. Der føres desuden tilsyn med om entreprenørerne udfører vedligeholdelsen i henhold til kontrakten og vandløbsregulativet. I regulativet for Stamperenden er grødeskæringsperioden fastsat til 1/8 til 31/10. I stamperenden slås grøden senest 1/10.

- Fredningsforslaget lægger op til at dødt ved skal forblive i vandløbet. Det ønskes at dødt ved fjernes fra vandløbet, såfremt det begrænser vandløbets vandføringsevne.
- Afskåret grøde spredes på de brinknære arealer og i nogen grad på selve brinken. Grøden må ikke lægges i store bunker med udsivning af plantsafer til følge. Det ønskes, at denne praksis fortsættes.
- Vandløbsvedligeholdelsen foretages med håndbårne manuelle redskaber, dog må der anvendes maskine på ca. 200 m af den øverste del af Stamperenden, hvor vandplanterne domineres af pindsvineknop. Vandløbsvedligeholdelsen af de øverste 200 m udføres med målet om at fremme udbredelse af andre vandplanter end pindsvineknop og dedrmed opnå en bedre vandløbsbiotop. Det ønskes, at denne praksis fortsættes.

- Jagtforbuddet virker ikke relevant i forhold til fredningsforslaget.

.... "

By- og Landskabsstyrelsen har i en skrivelse af 11. november 2009 udtalt:

"...

Det bør sikres, at etablering af gydebanker i Stamperenden, som aftalt i § 4 i fredningsforslaget, ikke er i modstrid med det gældende regulativ for vandløbet eller anden relevant lovgivning, f.eks. Naturbeskyttelsesloven og Vandløbsloven.

Omfanget af den påtænkte vandløbsrestaurering (i form af etablering af gydebanker) i Stamperenden fremgår ikke af § 4, hvilket kan vanskeliggøre vurderingen af eventuelle afledte konsekvenser. Omfanget af restaureringen og relationen til målsætningerne for vandløbet kunne eventuelt medtages i plejeplanen, såfremt etableringen af gydebanker ne kan afvente udarbejdelsen af plejeplanen.

By- og Landskabsstyrelsen har desuden forelagt Skov og Naturstyrelsen sagen, hvad angår de skovdriftsmæssige aspekter af fredningsforslaget.

Skov og Naturstyrelsen vurderer, at det er nødvendigt i fredningen at tage stilling til driften af skovbrynet. Skov og Naturstyrelsen foreslår, at man overvejer at stævne underetagen i skovbrynet, samtidig med at der evt. lysnes i overetagen, idet det begunstiger skovbrynets buske og giver bedre biologisk sammenhæng med den øvrige skov. Skov og Naturstyrelsen foreslår også, at der indføres et maksimalt antal overstandere, som efter deres vurdering næppe bør være over ca. 10/ha, fraregnet de træer, der står i skovbrynet. Det er Skov og Naturstyrelsens vur-

dering, at skovdriftsformen nærmere er at betegne som lavskovsdrift end mellemskovsdrift, og Skov og Naturstyrelsen foreslår derfor, at der i bestemmelserne også tages stilling til styrelsen, at der ikke bør gå mere end 40 år mellem hver stævning.

... "

På Fredningsnævnets foranledning har **Nordfyns Kommune** suppleret deres udtalelse ved deres skrivelse af 25. februar 2010, hvori det hedder:

"...

Kommunen er enig med Danmarks Naturfredningsforening i, at den i fredningsforslaget foreslåede drift kan have en positiv effekt på en del af de beskrevne naturværdier, herunder biodiversiteten. For så vidt angår Stamperenden holder Nordfyns Kommune fast i sin faglige vurdering i høringssvar af 3. november 2009. Det er stadig kommunens opfattelse, at Stamperenden bør udelades af en evt. fredning. Endvidere vil vandløbets kvalitet blive sikret gennem en høj målsætning i den statslige vandplan.

Teknik- og Miljøudvalget har i sin vurdering af sagen valgt at lægge vægt på udtalelser fra de berørte lodsejere, særligt Guldbjerg Kirkes menighedsråd, som i den forbindelse har udtrykt modstand imod fredningsforslaget. Endvidere udtalte menighedsrådet, at Præsteskoven bliver og fortsat vil blive drevet som urørt skov. Udvalget ønsker således at bevare de værdier, der knytter sig til den urørte skov.

Det følger af udvalgets vurdering, at Nordfyns Kommune ikke finder, at Præsteskoven indeholder værdier, der kan begrunde en fredning.

..."

Menighedsrådet har i en skrivelse af 25. februar 2010 supplerende udtalt:

"...

Det tidligere "Fyns Amt" foretog en registrering af stævningsskove på Fyn, og iflg. den er der alene i den tidligere Bogense Kommune registreret 14 stævningsskove, heraf er de 9 beliggende i området omkring Idyllendal, jvf. vedlagte bilag.

Fyns Amt inddelte stævningsskove i 4 kategorier alt efter graden af bevaringsværdi, hvor kategori 1 er den mest bevaringsværdige. I denne vurdering er "Præsteskoven" vurderet som kategori 3 - altså den næstlaveste.

Menighedsrådet har haft en skovekspert - skovfoged fra "Hede Danmark"- til at bedømme skovens kvalitet, og her var vurderingen, at kun 3 små områder i "Præsteskoven"s yderområde fortsat egner sig til stævning, mens størsteparten af skoven ikke mere kan stævnes, og en evt. stævning kun vil bevirke, at underskoven vil blive overtaget af kratbevoksning.

I fredningsmaterialet påpeges, at fredningen bl.a. skal ske af hensyn til sjældne/truede planter herunder "tyndakset gøgeurt" er - som alle orkidearter - fredet, men ikke sjældnen, hvor de rette vækstbetingelser er til stede - skove, enge, overdrev med kalkholdig jord. Der figurerer heller

ingen sjældne/truede planter på fundlisten, og hvad sommerfugle angår, nævnes det i fredningsmaterialet, at "de registrerede sommerfuglearter alle er udbredte inden for Fynsområdet".

Stamperenden har et uberørt forløb i sit oprindelige leje. Vi mener, det vil være forkert at ændre på Stamperendens forløb ved at slynge vandløbet ind over engarealet, som DN foreslår.

Vi ønsker ikke "Præsteskov" fredet, da der ikke findes plante- fugle- insektliv, hvis overlevelse er betinget af en fredning, og den som stævningsskov ikke er særlig værdifuld.

Vi ønsker, "Præsteskov" også fremover må være urørt natur med fortsat skånsom vedligeholdelse, tilgængelig for alle, uden indgriben fra DN med deraf følgende restriktioner.

Vi ønsker at bevare "Præsteskov" på naturens vilkår - i harmoni med omgivelserne og til glæde for planter, dyr og mennesker.

..."

Menighedsrådet har fremsendt en vurdering foretaget af skovfoged Thomas Bager Nielsen den 8. oktober 2010.

I vurderingen hedder det:

"...

Jeg har læst Miljøcenterets udtalelser vedr. præsteskov. Jeg er langt hen ad vejen enig med Miljøcenterets vurdering af skoven. Der er dog særligt et punkt, hvor jeg ud fra en faglig vurdering ikke er enig med Miljøcenter Odense. Miljøcenteret vurderer, at der er gode muligheder for, at genvækst af eg, ask og el kan genskabe stævningsskov.

Her er jeg ikke enig, idet der er et par forhold, der ikke bliver taget hensyn til. Der er askesyge i Danmark, og jeg mener ikke, det er realistisk at satse på, at asken vil overleve denne sygdom. På landsplan regner Forsknings centeret for Skov og Landskab med, at ca. 5% af askerne vil overleve i Danmark. Den anden del, der ikke tages tilstrækkelig højde for, er, at træers evne til at stødskyde falder væsentligt med alderen, da en stor del af træerne her er ældre, vil en stor del af disse sikkert ikke længere have evnen til at stødskyde. Jeg tænker specielt på eg og bøg. Den opvækst, der vil komme efter rydning, vil blive bidt af hjortevildt. Det vil derfor være nødvendigt at hegne skoven, hvis opvæksten skal have en chance.

Resultatet vil i dele af skoven blive, at der i de næste mange år vil være mest brombær, brændenælder og tidsler med græs i bunden.

Hvis skoven skal genskabes efter stævning, vurderer jeg, at det vil være nødvendigt med hegning og indplantning.

..."

Miljøcenter Odense har som teknisk sekretariat for Fredningsnævnet foretaget nogle faglige vurderinger på begæring af Fredningsnævnet.

I vurderingen af 19. august 2010 hedder det bl.a.:

"...

Vurdering af stævningsskoven og muligheden for at genoptage driften.

Miljøcentret har besøgt skoven ved nævnets besigtigelse den 18. november 2009 og igen den 14. juli 2010.

Der er tidligere foretaget registrering af skoven ved Fyns Amts stævningskovsregistrering i 1988/89 (Fyns Amt: Stævningsskove på Fyn, Fredningsplanlægning, rapport nr. 17, 1990). Skoven beskrives her som en skov frembragt ved stævning, bestående af forskellige løvtræsarter. Den værdisættes som "3. af stor betydning" med følgende generelle karakteristik: Bevoksninger med noget spredt og ikke særlig livskraftig forekomst af hassel. Sunde og frodige andet løvtræ-dominerede bevoksninger, som er på vej til at antage karakter af højskov.

Ved Miljøcentrets besigtigelse kunne ovennævnte klassificering stort set bekræftes. Skoven er i sin helhed præget af at have været drevet som stævningskov, selv om det tydeligvis er mange år siden, der har været foretaget stævning. Der er mange flerstammede træer eller knudrede stammer og stubbe af ask, eg og bøg, som viser den tidligere stævningsdrift. Underskov af hassel er dog kun til stede sporadisk inde i skoven og i skovbrynet på grund af de højstammede træers mere tætte kronedække. Skoven er altså godt på vej til at udvikle sig til en højskov. Generelt kan den dog stadig betegnes som relativt lysåben på grund af dominans af lystræarterne ask og eg.

På grund af den lange tid siden sidste stævning, vil genoptagelse af stævningsdriften udgøre et stort plejeindgreb. Det vurderes, at der er gode muligheder for genvækst af bl.a. eg, ask og el samt spredning af hassel efter nedskæring af træerne. Det er således realistisk at genskabe og videreføre skoven som stævningskov.

Ved genoptagelse af stævningsdriften bør skoven inddeles i størrelsesmæssigt ensartede delarealer, som stævnes på skift, og som tilgodeser en fremtidig rotation med ikke over 40 år mellem hver stævning.

For at sikre gode lysforhold i skovbunden anbefaler Skov- og Naturstyrelsen, at der maksimalt efterlades overstandere i en tæthed af ca. 10/ha (skovbryn fraregnet). Med hensyn til skovbrynet anbefales, at underetagen stævnes, samtidig med at der evt. lysnes i overetagen for at begunstige skovbrynets buske og give bedre biologisk sammenhæng med den øvrige skov.

Stævningskov eller urørt skov.

Bevarelse af stævningsskoven vil sikre et højt naturindhold på et areal, som er meget lidt kulturpåvirket. Bl.a. har der muligvis ikke tidligere været jordbehandling, og træarterne er sandsynligvis de oprindeligt forekommende uden indplantning af fremmede sorter (bortset fra enkelte grantræer). Dette vil også være tilfældet, hvis driften overgår til urørt skov uden skovdrift, men der er to elementer i skoven, som med tiden vil gå tabt ved overgang til urørt skov:

1. Stævningsskov er en ældgammel driftsform, som har været anvendt af bønderne indtil nyere tid. Der er således en kulturhistorisk værdi i at bevare denne skovtype på linje med gamle
2. Stævningsskoven er en lysåben skovtype, som i højere grad end højskov tilgodeser en artsrig skovbundsflora. Urørt skov vil være langt tættere end stævningsskov, selvom lysninger med tiden vil opstå ved stormfald o. lign.

Begge skovtyper tilgodeser et aktuelt behov for større biodiversitet i danske skove. Det vurderes dog, at lysåben skov som stævningsskov og græsningsskov bedre tilgodeser urtefloraen og insektlivet knyttet hertil. Dette gælder f.eks. tyndakset gøgeurt og aks-rapunsel i Præsteskov, som er fåtallige og karakteristiske for sådanne naturtyper og derfor bevaringsværdige. Disse arter vil næppe overleve i en tæt højskov. To andre fåtallige arter, sanikel og skov-hullæbe vil bedre kunne vokse i højskov. Af de nævnte arter er de to orkideer, tyndakset gøgeurt og skovhullæbe omfattet af generel fredning (Miljøministeriets bek. Nr. 901 af 11/7/2007).

Der er ikke registreret rødlistede plante- eller insektarter, hvorfor det ikke er muligt at sige, om rødlistede arter begunstiges af den ene eller den anden driftsform her.

Behovet for beskyttelse af stævningsskove er øget i takt med at den traditionelle drift er aftaget siden midt i forige århundrede, og en stor del af de tilbageværende stævningsskove er i dag ved at miste deres særpræg i lighed med Præsteskov. I det nordfynske område findes stævningsskovene meget spredt, dog ligger Præsteskov i amtets registrering i en lokal gruppe på 8 stævningsskove syd for Gyldensteen. Af disse er 1 værdisat I, 2 værdisat II og 5 værdisat III på en skala, hvor I er "af største betydning" og IV kun "af betydning". Overvægten af forholdsvis lavt værdisatte skove (III "af stor betydning"), hvortil Præsteskov hører, vurderes at være et udtryk for manglende stævningsskovdrift og dermed størst truethed, men det er ikke undersøgt siden amtets registrering for godt 20 år siden. Det overordnede indtryk er, at Præsteskov udgør et værdifuldt element i et sjældent forekommende landskab præget af stævningsskove.

Skov- og Naturstyrelsen oplyser, at der ikke er indgået aftale om urørt skov for Præsteskov.

Stamperenden

Stamperenden er som beskrevet i bilag 5 til fredningsforslaget en kildebæk med gode fysiske forhold og en artsrig rentvandsfauna. Vandløbet er højt målsat og må betegnes som særligt værdifuldt. Undersøgelserne, der refereres til i bilag 5, er foretaget på en strækning kun 3-400 meter fra Præsteskov, og beskrivelsen kan derfor umiddelbart overføres til strækningen indenfor fredningsforslaget.

De nævnte sjældne eller karakteristiske vandløbsdyr er afhængige af

en uforstyrret vandløbsbund med sten og dødt ved. En maskinel oprensning vil let kunne ødelægge disse fysiske forhold og kan forårsage tilbagegang eller forsvinden for arterne.

Manuel oprensning som beskrevet i fredningsforslaget vil i størst omfang tilgodeses hensynet til de biologiske forhold i vandløbet.

Internationale beskyttelsesområder

Fredningsområdet indgår ikke i Natura 2000 netværket af områder udpeget efter habitat og fuglebeskyttelsesdirektiverne.

..."

Miljøcenteret anførte endvidere nogle forslag til ændringer og præciseringer i de foreslåede bestemmelser. I en supplerende høring af 8. december 2010 har **Miljøcenter Odense** anført:

"...

Thomas Bager Nielsen nævner,, at der ikke tages hensyn til to forhold, nemlig at askesyge vil reducere denne art, og at træers evne til at stødskyde falder væsentligt med alderen.

Med hensyn til askesyge er det vores vurdering, at det ikke er afgørende for stævningskoven, hvor stor andel træarten ask udgør.

Med hensyn til træernes evne til at skyde fra stødene, er miljøcentret enig med Thomas Bager Nielsen i, at træernes evne til at stødskyde falder med alderen. Miljøcentret mener dog ikke, at det har afgørende betydning for stævningsdriften af Præsteskoven, dels fordi træernes evne til at skyde fra stødet er uafhængig af, om træet er stævnet tidligere og dels fordi der er opvækst (yngre træer), der kan tage over, hvor de ældre træer ikke evner at skyde tilstrækkeligt fra stødet, til at ny skov dannes. Selv i en kontinuerligt drevet stævningskov, vil de gamle træers evne til at skyde fra stødene, således nedsættes med tiden, hvorfor nye træer, på et tidspunkt, må tage over.

Genoptagelse af stævningsdriften vil selvfølgelig betyde væsentlige ændringer i vegetationen, med dominans af næringskrævende arter i en overgangsperiode som Thomas Bager Nielsen nævner. Men det vil være et naturligt og forudsigeligt led i den succession, som netop ønskes i stævningskoven, og rotationsdriften med højst 1/4 af det samlede areal stævnet ad gangen vil sikre variationen i skoven.

Hegning vil vanskeliggøre adgang til skoven jf. forslagets § 6. Umiddelbart vurderes det heller ikke at være hensigtsmæssigt af hensyn til en naturlig vegetationsudvikling. Plantning vil være i modstrid med forslagets § 4, og jf. ovennævnte om stødskydningen vurderes det at være unødvendigt.

Ad fredningsområdet

I fredningsforslaget var det som tidligere nævnt angivet, at der var 3 lodsejere, hvoraf Guldbjerg Menighedsråd ejede langt det største areal. De to øvrige

lodsejere var alene medtaget for at sikre adgang til området.

Danmarks Naturfredningsforening frafaldte efterfølgende de to lodsejere, idet kommunen oplyste, at adgangsvejen ikke kunne sløjfes.

I det med fredningsforslaget medsendte matrikelkort fremgik det, at matrikelgrænsen, og dermed fredningsgrænsen, mod nord og vest, lå hensholdsvis nord og vest for Stamperenden, hvorved ejer af jordene nord og vest for Præsteskov, Gyldensteen Gods, ikke var berørt af fredningen.

Miljøcenter Odense gjorde imidlertid opmærksom på, at såvel de som Nordfyns Kommune vurderede, at matrikelgrænsen løb i Stamperenden, hvorved Gyldensteen Gods blev berørt af fredningsforslaget, som bredejer.

Fredningsnævnet for Fyn forespurgte Gyldensteen Gods, hvorvidt man gjorde gældende, og i bekræftende fald kunne dokumentere, at matrikelgrænsen fulgte stamperenden. Gyldensteen Gods fremsendte en erklæring udarbejdet af landinspektør Jens Jægum, hvori denne konkluderede, at vandløbet dannede skel mellem de to ejendomme. Menighedsrådet bekræftede ved påtegning den 28. april 2011, at man kunne tiltræde erklæringen.

Da der således er enighed mellem de to ejere om skellets placering, lægger Fredningsnævnet for Fyn til grund, at Gyldensteen Gods bliver berørt af fredningen, hvorfor man er part i sagen.

Gyldensteen Gods har den 28. februar 2011 ved Dansk Skovforening tilsluttet sig fredningen og frafaldet erstatning.

Fredningsnævnets bemærkninger og afgørelse:

Et enigt fredningsnævn finder særligt på baggrund af vurderingen fra Danmarks Naturfredningsforening og Miljøcenter Odense, nu Naturstyrelsen, at Præsteskov ved Idyllendal kan bibeholdes som stævningsskov under forudsætning af, at stævningen påbegyndes snarest.

Fredningsnævnet finder endvidere, at stævningsskoven er en sjældenere skovtype, og at både kulturhistoriske grunde og hensyn til biodiversiteten taler for fredningsforslaget.

Fredningsnævnet finder det endeligt godtgjort, at det har værdi for fredningsområdet, at de to engarealer tilknyttes fredningsområdet, ligesom at der indføres bestemmelser for stamperenden i det omfang, denne udgør grænsen for det fredede område.

7. Fredningsbestemmelser:

§ 1 Fredningens formål

- At sikre bevarelsen af en naturmosaik bestående af stævningsskov, eng og vandløb.
- At bevare og forbedre områdets biologiske diversitet ved at forbedre levevilkårene for skovens, vandløbets og engenes flora og fauna.
- At skabe grundlag for naturpleje, og gennem en målrettet plejeindsats udvikle områdets biologiske værdier.

- At muliggøre et naturligt samspil mellem vandløbet og engene.
- At sikre og forbedre offentlighedens adgang til arealet.

§ 2 Fredningsområdet

Fredningsområdet er vist på kortbilag 1.

§ 3 Tilstandsændringer, byggeri, hegning mv.

Der må ikke opføres bygninger af nogen art. Dog kan der etableres et læ-/foderhus til græssende tamdyr, hvor det syner mindst muligt. Placering, udseende og materiale valg skal godkendes af Fredningsnævnet.

Der må ikke etableres anlæg, eksempelvis vindmøller, transformerstationer eller el- og telefonmaster og lignende.

Der må ikke foretages terrænændringer, herunder afgravning, planering eller påfyldning, med mindre ændringerne er en del af et naturgenopretningsprojekt godkendt af Fredningsnævnet.

Der må ikke foretages råstofindvinding, deponering eller afbrænding.

Lysanlæg er ikke tilladt.

Der må ikke ske vandindvinding, og nydræning må ikke finde sted. Der kan fortsat ske dræning af Gyldensteen Gods's arealer via stamperenden.

Af hensyn til græssende dyr kan engene indhegnes. Der skal anvendes sædvanlige landbrugshegn evt. i kombination med risgærder.

§ 4 Drift, pleje og tilplantning

Inden for fredningsområdet må der ikke ske jordbearbejdning, gødskning eller kalkning, og sprøjtegifte må ikke anvendes.

Maskinel må ikke forårsage vedvarende skader på jordbunden.

Invasive arter skal bekæmpes.

Præsteskoven

Præsteskoven skal drives som stævningsskov (mellemskov) i kort omdrift. Undtaget herfra er et 10 meter bredt skovbryn som markeret på fredningskortet. I skovbrynet kan underetagen stævnes, ligesom der kan lysnes i overetagen.

Skoven skal have en heterogen sammensætning og domineres af hjemmehørende træ- og buskarter. Ved fjernelse af ikke-hjemmehørende arter, som eksempelvis gråpoppel, skal det tilstræbes, at der ikke opstår pludselige forringelser af skovklimaet (blæst).

Skoven inddeles i et antal mindre parceller, hvert areal højst 1/4 af det samlede skovareal, som stævnes på skift. Efter en indledende første stævningsrunde, har parcellerne således forskellig alder på stødkuddene fra de stævnede træer og buske.

Alle parcellernes træer og buske stævnes. Undtaget herfor er maksimalt 10 udvalgte overstandere pr. hektar. Enkelte af disse overstandere udpeges til såkaldte "evighedstræer", dvs. træer som skal stå til naturlig død og henfald. Som overstandere vælges lystræarter, fortrinsvis eg og ask.

Redetræer og træer med huller skal bevares.

Træstubbe og andet naturligt dødt ved må ikke fjernes fra skoven. Her medregnes ikke træ fra nystævnede træer og buske, som kan fjernes.

Der må ikke plantes eller sås i skoven.

Engarealerne

Træer og buske skal fjernes ved rydning. Undtaget herfra er dog Stamperendens træer og buske i en enkelt række. Tilplantning af arealerne må ikke finde sted.

Arealerne skal plejes enten ved mindst et årligt høslæt eller ved græsning.

Ved græsning skal græsningstrykket være så lavt, at tilskuds fodring undgås, samt at nedslidning af vegetationen minimeres, men dog så højt, at der sker en effektiv afgræsning.

Stamperenden

Vandløbets vedligeholdelse må aldrig overskride det gældende regulativs bestemmelser. Dog er fredningen ikke til hinder for, at vedligeholdelse af vandløbet er mere begrænset og mere miljøvenlig end foreskrevet i regulativet.

Vandløbets vedligeholdelse skal begrænses. Såfremt vedligeholdelse er nødvendig, skal den ske skånsomt og altid manuelt (eksempelvis med le eller håndbåret motorredskab).

Grøden kan skæres én gang årligt i perioden 1.8. - 31.10. Afskåret grøde skal varsomt fjernes fra vandløbet og dets brinker. Efter grødeskæringen skal der fortsat være grødeøer og vegetation lang brinkerne.

Der må ikke ske en uddybning af vandløbets oprindelige leje, ligesom der ikke må foretages bundoprensning, og overhængende brinker må ikke beskadiges. Ved behov kan lokale sand- og mudderaflejringer fjernes i perioden 1. maj - 30. september. Aflejringerne må ikke efterlades på vandløbets brinker. Sten og grus skal altid efterlades i uforstyrret leje.

Dødt ved i og ved vandløbet må ikke fjernes, medmindre det væsentligt begrænser vandløbets vandføringer.

Ved fredningens gennemførelse skal gydebanker genetableres.

Efter Fredningsnævnets godkendelse kan vandløbet slynges ind over det vestlige engareal.

§ 5 Naturpleje

Nordfyns Kommune er Plejemyndighed og skal udarbejde en plejeplan for hele fredningsområdet.

Plejemyndigheden sikrer, på baggrund af en plejeplan, at der gennemføres pleje af de fredede arealer.

Plejeplanen skal beskrive fredningsrådets naturinteresser, målsætning for stævningssskov, enge og vandløb samt den fremtidige pleje af området. Hvad angår Præsteskov, skal plejeplanen udarbejdes i samarbejde med en stævningsseksperter. Plejeplanen fastlægger omfanget af etablering og vedligeholdelse af gydebanke.

Første plejeplan skal foreligge senest to år efter fredningens ikrafttræden, og plejeplanen skal omhandle hele fredningsområdet. Plejeplanen opdateres mindst hvert tiende år, dog skal der i første periode laves et dokumenteret midtvejestjek allerede efter højst fem år.

Plejeplanerne skal forhandles med og tilsendes berørte lodsejere og Danmarks Naturfredningsforening. Såfremt der er uenighed mellem disse parter, træffer Fredningsnævnet afgørelse i sagen.

§ 6 Offentlighedens adgang

Offentligheden skal sikres adgang til hele fredningsområdet, med undtagelse af arealet vest og nord for stamperenden..

Ridning er forbudt indenfor fredningsområdet.

Veje og stier, der fremgår af fredningskortet, må ikke nedlægges, og offentligheden må ikke hindres adgang hertil.

Arealer, som af hensyn til græssende tamdyr er hegnede, skal være offentligt tilgængelige. Af den grund skal der etableres låger, led, stenter eller lignende, hvor skovstien grænser op til engene, samt hvor den sydlige eng støder op til markvejen (markeret på kortbilag 1). Der kan etableres et trampespor fra markvejen og hen over den sydlige eng. Sporet skal forbinde skovstien og markvejen (se kortbilag 1). Eventuelle trampespor må ikke befæstes.

Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af flora og fauna fastsætte regler om begrænsning af offentlighedens færdsel i området.

Plejeplanen skal fastsætte, hvor i fredningsområdet der evt. kan opsættes skilte, som informerer om fredningen.

§ 7 Jagt

Jagt er ikke tilladt på arealet.

Inden for fredningsområdet må der ikke udsættes vildt, og vildtet må ikke tilskudsføres.

§ 8 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Erstatning og godtgørelse

Lodsejer 1, Guldbjerg Menighedsråd, har trods forespørgsler herom ikke rejst erstatningskrav.

Som følge heraf, og da menighedsrådets skov skal betragtes som offentligt ejede arealer med den virkning, at der ikke skal tilkendes erstatning, jf. naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 1, 3., tillægges menighedsrådet ikke erstatning.

Idet Gyldensteen Gods har frafaldet erstatning, medfører fredningen ikke erstatning eller godtgørelse.

Klagevejledning

Afgørelsen om fredning af området kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 87, stk. 1, inden for 4 uger påklages til Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV. Klagen indgives skriftligt til Naturklagenævnet.

Klageberettigede er:

Ejere og brugere, der skal have afgørelsen tilsendt, enhver, der under sagen har giet møde for nævnet eller fremsat ønske om underretning om sagens afgørelse, statslige og kommunale myndigheder, hvis interesser berøres af fredningen, samt organisationer m.v., som antages at have en væsentlig interesse i fredningen.

Fredningsnævnet for Fyn, den 1. juni 2011

Jørgen Petersen

Torben Jørgensen

Brian Dybdahl Korsgaard

Kortbilag 1
1: 20.000

Fredningskort Præsteskov nord for Idyllendal

Del af
Smidstrup By, Guldbjerg
Nordfyns Kommune
Region Syddanmark

Udfærdiget i september 2008 af
Danmarks Naturfredningsforening

Signaturforklaring

- fredningsgrænse
- eksisterende sti
- trampespor
- skov
- fredskov
- grænse for fredskov
- levende hegn
- S3 vandløb
- grøft
- eksist. redetræ
- gravhøj
- areal der fritages for støvning
- stende
- ejerlavsgrense
- henvisning til areal- og lodsejerliste

Harritslevgård Hgd., Skovby

Harritslev By, Skovby

Smidstrup By, Guldbjerg

1: 2.500
kopi af matr.kortet
ajour 2008

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Formandsafgørelse af 16. marts 2023

Ansøgning om dispensation til at sprøjte for bjørneklo med brug af pesticider i Præsteskov

Nordfyns Kommune ved mail af 28. september 2022 ansøgt om dispensation til at sprøjte med pesticider på matr.nr. 1 Smidstrup By, Guldbjerg tilhørende Guldbjerg Kirke for at kunne bekæmpe Kæmpebjørneklo.

Sagsfremstilling

Af ansøgningen, der er dateret den 28. september 2022, fremgår blandt andet:

" ...

Nordfyns Kommune søger om dispensation for fredningsbestemmelserne for Præsteskov, matrikel nr. 1, Smidstrup By, Guldbjerg, i forhold til at anvende pesticider via rygsprøjte til bekæmpelse af Kæmpebjørneklo mellem træerne.

Dispensationen søges for en periode på 3 år.

Baggrund

På arealet er en ikke uvæsentlig bestand af Kæmpebjørneklo. Kommunen bekæmper planten ved at rodstikke planterne. En teknik, der almindeligvis er effektiv. I fredningsbestemmelserne fremgår det, at der i tiden omkring 2009, var mange Kæmpebjørneklo på den vestlige eng. Her er det lykkedes med årene at reducere bestanden, men til gengæld står der nu rigtig mange planter mellem træerne. Teknikken med at rodstikke planterne har vist sig ikke at være effektiv mellem træerne. Træernes rodnet umuliggør at rodstikke effektivt, så populationen er stigende fra skovkanten og ind mellem træerne. Det er ikke ønskeligt og strider mod fredningsbestemmelserne.

Fredningsbestemmelserne arbejder mod at skovbunden skal huse beskyttede planter, men Kommunen vurderer at Kæmpebjørneklo-planterne på sigt vil udkonkurrerer de beskyttede arter, hvis vi ikke gør noget mere effektivt. Derfor søger Nordfyns Kommune hermed om dispensation til at anvende kemisk bekæmpelse af Kæmpebjørneklo mellem træerne i en begrænset periode.

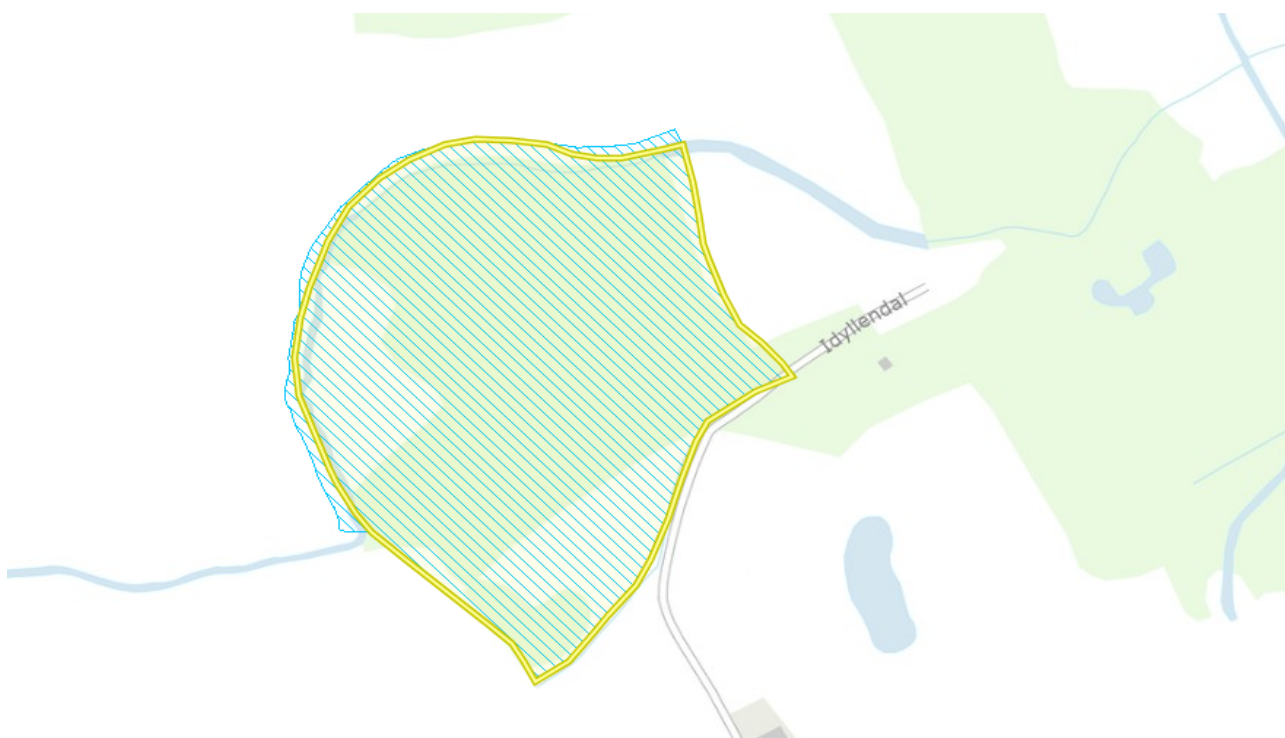
På <https://www.fredninger.dk/fredning/praesteskov-ved-idyllendal/> står der at "Kæmpebjørneklo skal bekæmpes, om muligt uden brug af sprøjtemidler".

Det samme læser Kommunen af fredningsbestemmelserne, hvor det er Kommunens opfattelse, at der som udgangspunkt ikke skal anvendes sprøjtemidler, men at bekæmpelsen af Kæmpebjørneklo kan være en undtagelse, idet det er en invasiv art, som er uønsket på arealet. Kommunen ønsker ikke at "areal-sprøjte", men sprøjte den enkelte Kæmpebjørneklo-plante (anvende rygsprøjte).

Planterne står ikke længere i massiv grad på hverken engarealet eller langs vandløbet. Her rodstikkes fortsat og der er derfor ikke risiko for at forurene vandløbet. Kommunens ønske er at anvende rygsprøjte i

skovkanten og inde mellem træerne, hvorved det kun er selve den enkelte Kæmpebjørneklo-plante der rammes. Rygsprøjten ønskes anvendt inde i skoven fordi rodstikningen ikke har vist sig effektiv. Nordfyns Kommune har anmodet menighedsrådet, som er ejer af matriklen, om at tage stilling til, om Kommunen må søge dispensation til ovenstående for en tidsbegrænset periode på 3 år. Menighedsrådet er vendt positivt tilbage den 8. september 2022 (bilag 2), såfremt der søges om bekæmpelse på ovenstående vilkår.
..."

Af mail af 8. september 2022 fra Skovby, Ore, Guldbjerg Menighedsråd til Nordfyns Kommune fremgår, at menighedsrådet, som ejer af arealet, er indforstået med det ansøgte.

Den pågældende matrikels placering i fredningen er vist med gul streg. Fredningen er vist med blå skravering.

Fredningen

Området ligger inden for fredningen af Præsteskovene nord for Idyllendal, der blev fredet ved Fredningsnævnet for Fyns afgørelse af 1. juni 2011. Fredningen indeholder følgende bestemmelser af betydning for sagen:

"...

§ 1 Fredningens formål

- At sikre bevarelsen af en naturmosaik bestående af stævningskov, en og vandløb.
- At bevare og forbedre områdets biologiske diversitet ved at forbedre levevilkårene for skovens, vandløbets og engenes flora og fauna.
- At skabe grundlag for naturpleje, og gennem målrettet plejeindsats udvikle områdets biologiske værdier.
- At muliggøre og forberede offentlighedens adgang til arealet.

...

§ 4 Drift, pleje og tilplantning

Inden for fredningsområdet må der ikke ske jordbearbejdning gødskning eller kalkning, og sprøjtegifte må ikke anvendes.

...

Invasive arter skal bekæmpes.

Præsteskoven

Præsteskoven skal drives som en stævningskov (mellemskov) i kort omdrift, Undtaget herfra er et 10 meter bredt skovbryn som markeret på fredningskortet. I skovbrynet kan underetagen stævnes, ligesom der kan lysnes i overetagen.

Skoven skal have en heterogen sammensætning og domineres af hjemmehørende træ- og buskarter. Ved fjernelse af ikke-hjemmehørende arter, som eksempelvis gråpoppe, skal det tilstræbes, at der ikke opstår pludselige forringelser af skovklimaet (blæst).

...

Redetræer og træer med huller skal bevares.

...

§ 5 Naturpleje

Nordfyns Kommune er Plejemyndighed og skal udarbejde en plejeplan for hele fredningsområdet.

Plejemyndigheden sikrer, på baggrund af en plejeplan, at der gennemføres pleje af de fredede arealer.

...

§ 8 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

..."

Høring

Nordfyns Kommune har som tilsynsmyndighed udtalt blandt andet:

" ...

Nordfyns Kommune har ikke kendskab til, at der i området er arter beskyttet efter habitatdirektivet. Det vurderes dog, at det er meget sandsynligt, at ældre træer med skader er hjemsted for flagermus beskyttet efter habitatdirektivet. Ligeledes kan det ikke afvises, at der kunne findes Odder i det nærliggende vandløb.

Nordfyns Kommune vurderer, at brugen af pesticider med rygsprøjte ikke vil have en negativ effekt på hverken potentielle flagermus eller oddere, da pesticidet benyttes i meget begrænset omfang. Tværtimod må det forventes, at da bjørneklo udkonkurrerer andre plantearter med deres tilknyttede insektiv, vil tilstedeværelsen af bjørneklo forværre området som levested for flagermus.

..."

Fyns Stift har ved mail af 4. november 2022 oplyst, at de kirkelige myndigheder ikke har bemærkninger til det ansøgte.

Dansk Ornitologisk Forening har ved mail af 4. november 2022 oplyst, at foreningen ikke har indvendinger mod det ansøgte.

Friluftsrådet og DN har valgt ikke at udtale sig.

Denne afgørelse er truffet som en formandsafgørelse i henhold til Forretningsorden for Fredningsnævn § 10, stk. 5, idet det ansøgte vurderes at være af underordnet betydning i forhold til fredningens formål.

Fredningsnævnets begrundelse og afgørelse

Det ansøgte understøtter fredningens formål, særligt om at sikre bevarelsen af en naturmosaik bestående af stævningskov, eng og vandløb; at bevare og forbedre områdets biologiske diversitet ved at forbedre levevilkårene for skovens, vandløbets og engenes flora og fauna samt at skabe grundlag for naturpleje, og gennem en målrettet plejeindsats udvikle områdets biologiske værdier. Det ansøgte strider således ikke mod fredningens formål.

Efter det af kommunen oplyste lægger fredningsnævnet til grund, at Kæmpebjørneklo, som er en invasiv art i området, vil udkonkurrere de beskyttede arter i skoven, hvis den ikke bekæmpes, og at det ikke er muligt effektivt at bekæmpe planten uden at anvende sprøjtegift.

På denne baggrund og da den ønskede metode med brug af rygsprøjte til bekæmpelse af Kæmpebjørneklo efter det af kommunen oplyste må anses for at være en egnet og skånsom metode, som ikke vil have negativ effekt på andet planteliv eller på dyrelivet, meddeler formanden for fredningsnævnet dispensation som ansøgt.

Dispensationen er som ansøgt meddelt for en periode på 3 år. Såfremt der søges om fornyet dispensation, skal ansøgningen indeholde en redegørelse for, om sprøjtningen har påvirket området.

Under hensyn til det af Nordfyns Kommune oplyste er naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3 ikke til hinder for den meddelte dispensation, ligesom fredningsnævnet vurderer, at det ansøgte ikke skader integriteten af et Natura-2000 område

Dispensationen er givet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Klage skal ske via nævnets klageportal, som der linkes til på <https://kpo.naevneneshus.dk>, hvor der også er nærmere vejledning i klageproceduren, se <https://naevneneshus.dk>.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Der kan findes nærmere vejledning om betaling af klagegebyr på Nævnenes hus' hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Tilladelsen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er givet, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2.

Anni Højmark
formand